

Olsztyn 2.11.2018r.

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

**mgr Edyty Muchy pt. „Nielegalna produkcja alkoholu – problematyka
prawno - kryminalistyczna”**

I. Recenzowana rozprawa poświęcona jest niezwykle ważnym i aktualnym zagadnieniom dotyczącym nielegalnej produkcji alkoholu. Problematyka ta, od strony specjalistycznej nie jest dość dobrze opisana w literaturze fachowej przedmiotu. Autorka słusznie stwierdza (s.7) „jednak żadne z wymienionych badań nie obejmowało kompleksowo zjawiska nielegalnej produkcji alkoholu z punktu widzenia prawa, kryminalistyki i kryminologii. Ponadto mają one już charakter historyczny. Współcześnie w literaturze dostępne są opracowania poświęcone tylko wybranym formom, głównie procederowi bimbrownictwa, a w mniejszym zakresie odkażania spirytusu przeznaczonego do celów przemysłowych i podrabiania legalnego alkoholu oraz przemytu nielegalnie wyprodukowanego alkoholu. W związku z tym należy stwierdzić, iż w polskiej literaturze naukowej brak jest kompleksowego prawno – kryminalistycznego ujęcia problemu nielegalnej produkcji alkoholu”. Nie ma wątpliwości, iż proceder nielegalnej produkcji alkoholu powoduje ogromne straty dla budżetu państwa, wpływa na rozprzestrzenianie się alkoholizmu wśród społeczeństwa a także wprowadzanie do obrotu alkoholu skażonego zagraża zdrowiu i życiu obywateli. Z tego też względu dobór tematu jest jak najbardziej właściwy, gdyż problematyka ta jest ważna zarówno dla nauki jak i praktyki postępowania karnego i kryminalistyki a także posiada ważny aspekt społeczny. Cieszy, więc podniesienie tych zagadnień w pracy naukowej. Poruszana problematyka jest trudna, gdyż wymagała od Autorki głębokiej wiedzy teoretycznej, szczególnie w zakresie regulacji prawnych a także i samej techniki produkcji, jak również znajomości praktyki. Dobrze się więc stało, iż Autorka podjęła się opracowania naukowego tak ważnego i

ciekawego od strony naukowej i praktycznej tematu. Za dobór tematu należą się również słowa uznania Promotorowi.

Praca ma charakter interdyscyplinarny, przeplatają się w niej harmonijnie wątki z zakresu prawa karnego, postępowania karnego, kryminalistyki i kryminologii. Autorka dobrze czuje się w poruszanej problematyce i z prawdziwym zapałem ją przedstawia.

Z wielkim zainteresowaniem przestudiowałem rozprawę mgr Edyty Muchy i z satysfakcją stwierdzam, że jest ona świadectwem dojrzałości naukowej Kandydatki, potwierdzeniem bardzo dobrego kunsztu warsztatowego, erudycji a przy tym stanowi samodzielne rozwiązanie atrakcyjnego teoretycznie i ważnego zagadnienia naukowego. **Jako recenzent oceniam rozprawę bardzo wysoko i rekomenduję do przyjęcia w toczącym się przewodzie doktorskim.**

II. Rozprawa składa się z wprowadzenia i dziewięciu rozdziałów merytorycznych, podsumowania oraz bibliografii.

We wprowadzeniu Autorka wskazuje na doniosłość i ważność problemu. Już na początku wyraźnie określa (definiuje), iż pod pojęciem „nielegalnej produkcji alkoholu” rozumie: bimbrownictwo, odkażanie spirytusu przeznaczzonego do celów przemysłowych, podrabianie legalnego alkoholu i przemyt nielegalnie wyprodukowanego alkoholu (s. 8). Takie ujęcie należy uznać za słuszne i właściwe. Badaniami objęto okres 2006 – 2016r. Z jednej strony tak długi okres ujęty w badaniach jest jak najbardziej reprezentatywny, a z drugiej opisywane zjawiska są aktualne. Materiał badawczy jest również imponujący i obejmujący analizę 317 akt spraw sądowych oraz poddanie badaniom ankietowym 241 funkcjonariuszy policji z wytypowanych 741.

W rozdziale I Autorka słusznie przedstawia metodologię badawczą. Z reguły w pracach doktorskich ta część pracy jest dość zdawkowa. W przedmiotowym przypadku Autorka wyraźnie stawia cele i określa przedmiot badań. To bardzo ważne, by wiedzieć co się pisze a nie pisać wszystkiego co się wie. Wydaje się jednak, iż przedstawione problemy i hipotezy badawcze zostały rozbudowane zbyt szczegółowo i to powoduje, że czytelnik gubi trochę ogólny obraz zagadnienia. Przeprowadzona ankieta wśród funkcjonariuszy, rozbudowana i ciekawa, tak naprawdę pokazuje poglądy tych osób na badane zagadnienia a nie określa nam etiologii tej przestępczości. Zgodnie z tym co wynika z treści pracy, Autorka zbadała statystyki tego rodzaju przestępczości a nie

przewiodła badań statystycznych (s. 26). W rozdziale II przedstawiony zostaje problem produkcji alkoholu w ujęciu historycznym. Zaprezentowany materiał jest bardzo ciekawy. Autorka musiała sięgnąć do wielu źródeł. Szkoda jednak, iż omawiając wyczerpująco wiele problemów nie odniosła się do kwestii alkoholu w krajach islamskich. W rozdziale III omówione zostały prawne regulacje legalnej produkcji alkoholu. Autorka dogłębnie przedstawia obowiązujące regulacje. Omówiono podstawowe pojęcia dot. napoju alkoholowego oraz prawne regulacje dotyczące wyrobu napojów spirytusowych, produkcji alkoholu etylowego, wyrobu i rozlewu wyrobów winiarskich, jak również przepisy prawne normujące produkcję piwa oraz produkcję napojów fermentowanych i wyrobów pośrednich. Rozdział IV przedstawia zagadnienia taktyki i techniki nielegalnej produkcji alkoholu. Wskazano na działania podejmowane przez sprawców bimbrownictwa, opisano metody uzdatniania spirytusu przeznaczonego do celów przemysłowych oraz metody podrabiania legalnego alkoholu. W rozdziale V omówiono metodykę postępowania przygotowawczego w sprawie nielegalnej produkcji alkoholu. Autorka szczególny nacisk położyła na źródła informacji o przestępstwie i prowadzone w sprawie czynności dowodowe takie jak zabezpieczenie miejsca zdarzenia, oględziny miejsca zdarzenia i rzeczy, dokumentowanie wyników oględzin, ekspertyzę kryminalistyczną, przesłuchanie świadków i podejrzanego. Autorka zwróciła także uwagę na problem sposobu przechowywania oraz zniszczenia zabezpieczonych wyrobów alkoholowych. Kwestie dowodowe w ujęciu prowadzonych w sprawach ekspertyz zostały przedstawione w rozdziale VI. W tym zakresie, słusznie najwięcej uwagi poświęcono badaniom fizykochemicznym mającym na celu identyfikację płynów alkoholowych. W rozdziale VII zawarto wyniki badań aktowych spraw sądowych a w rozdziale VIII wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród funkcjonariuszy policji. Ostatni rozdział IX dotyczy zagadnień profilaktycznych. Zawarte w pracy podsumowanie zawiera trafne i wyważone wnioski.

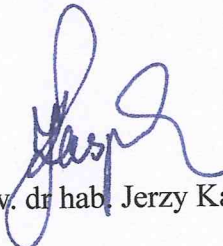
Przedstawiona w bibliografii literatura jest obszerna i zawiera 150 pozycji, obszerny wykaz aktów prawnych i orzecznictwa.

W pracy błędy literowe i w pisowni nazwisk są rzadkie, a niezręczności stylistyczne (np. s. 11) występują sporadycznie.

W całości recenzowaną pracę należy ocenić bardzo wysoko i wskazane drobne uchybienia nie obniżają ogólnej oceny i nie podważają wartości naukowej opracowania. Wymienioną pracę należy uznać za wyróżniającą.

III. Na podstawie przedstawionych wyżej ocen stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Edyty Muchy odpowiada warunkom stawianym pracom doktorskim określonym w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65 z 2003r, poz. 595 z póź. zm.).

W związku z powyższym wnioskuję o dopuszczenie mgr Edyty Muchy do dalszych części przewodu doktorskiego, a także stawiam wniosek o wyróżnienie recenzowanej pracy.

Prof. zw. dr hab. Jerzy Kasprzak